

[Udenrigsministeren]

Islamabad har da også gjort opmærksom på, at et meget væsentligt problem må løses, inden en fredsaftale kan slutes. Det drejer sig om etablering af en overgangsregering i Kabul, som er acceptabel for alle parter, herunder ikke mindst de afghanske flygtninge og den afghanske modstandsbevægelse.

Medmindre der dannes en bred overgangsregering, som har kontrol over hele Afghanistan, og som kan befordre en udsoning blandt afghanerne, vil flytningene næppe vende tilbage. Endvidere vil Pakistan ingen reel mulighed have for at kontrollere sin meget porøse grænse til Afghanistan for våbenforsyninger til Mujahedin, så længe mere end 3 millioner afghanske flygtninge opholder sig på den pakistanske side af grænsen. Hertil kommer, at en bred overgangsregering i Kabul bedre kan sikre en sovjetisk tilbagetrækning under ordnede forhold og mere generelt også implementeringen af den samlede politiske løsning på konflikten. Uden en overgangsregering kan situationen i Afghanistan under og efter en tilbagetrækning blive helt uoverskuelig med fare for at føre til kaotiske tilstande.

Der synes da også at være en bred erkendelse af, at en overgangsregering i Kabul vil lette virkeliggørelsen af en fredsaftale. Samtidig er det klart, at sammensætningen af en overgangsregering må overlades til de afghanske grupperinger selv, men det forhindrer ikke, at samtlige konfliktparter yder en aktiv indsats for at bringe dem sammen.

Danmark har bl.a. sammen med vore partnere i det europæiske samarbejde konsekvent arbejdet for en øjeblikkelig sovjetisk tilbagetrækning fra Afghanistan, for selvbestemmelse for det afghanske folk, de afghanske flygtninges frivillige og sikre tilbagevenden til deres hjem og genskabelsen af et selvstændigt, uafhængigt og alliancefrit Afghanistan. Det er noget, som er kommet til udtryk i talrige nationale erklæringer og i erklæringer fra De Tolv, herunder i forbindelse med det danske EF-formandskab i sidste halvdel af 1987, og i vores støtte til de årlige FN-resolutioner om Afghanistan og til vicegeneralsekretær Cordovez' bestræbelser på at finde en politisk løsning.

Regeringen har noteret sig generalsekretær Gorbatjovs erklærede hensigt om snarest at trække de sovjetiske tropper tilbage, men vi finder på lige fod med mange andre lande, at det

ville være ønskeligt, at en bredt acceptabel overgangsregering bliver etableret i Kabul. Denne holdning har vi sammen med vore EPS-partnere netop givet udtryk for i en erklæring fra De Tolv forud for genoptagelsen af Genèveforhandlingerne i morgen.

Foruden at sikre gennemførelsen af en fredsaftale vil sådan en overgangsregering også få til opgave at udarbejde en ny forfatning og bane vejen for en lovligt valgt regering.

En overgangsregering, som har kontrol over hele landet, og som derfor er i stand til at virkeliggøre en eventuel fredsaftale, er – foruden at være en forudsætning for flygtningenes frivillige og uhindrede tilbagevenden og vel at mærke tilbagevenden ikke til nye flygtningelejre – også en betingelse for, at en international indsats for at genopbygge Afghanistan bliver mulig.

Det afghanske folk har gennemgået ufattelige lidelser gennem mere end 8 års frihedskamp. Besættelsesmagten har med umenneskelig grusomhed ført krig direkte mod civilbefolkningen. Millioner af mennesker har måttet begive sig på flugt. Mere end 3 millioner afghanere befinder sig i Pakistan, henimod et par millioner i Iran, og adskillige millioner er hjemløse i selve Afghanistan.

Der vil være brug for en storstilet international humanitær hjælpeaktion for at gøre det muligt for dette enorme antal afghanske flygtninge at vende tilbage og begynde genopbygningen af deres ødelagte land. Det internationale samfund og en række af de centralt placerede organisationer i FN-systemet må allerede nu begynde at forberede sig på at løse denne store opgave.

Fra dansk side vil vi naturligvis i fortsættelse af den humanitære støtte, vi allerede har ydet, især gennem FN's flygtningehøjkommissær, også yde vort bidrag til en sådan international solidarisk hjælpeindsats.

Hvis udsigterne til en forhandlingsløsning på Afghanistankonflikten således umiddelbart tager sig mere lovende ud end på noget tidligere tidspunkt i den mere end 8 år lange krig, her dagen før den forhåbentlig afsluttende runde indledes i Genève, vil det dog være forhastet og uklogt at glæde sig alt for tidligt, for der består fortsat betydelige uløste problemer.

Forhåbningerne knytter sig foreløbig udelukkende til mundtlige tilkendegivelser fra Moskva om interesse i en løsning, og endnu er